

Internetconsultatie IAK

NB: De toelichting (huidige pagina) is geen onderdeel van het format (volgende pagina).

Toelichting

Het kabinet heeft in 2011 besloten dat elk voorstel voor beleid of regelgeving dat wordt voorgelegd aan het parlement een adequaat antwoord moet bevatten op de 7 hoofdvragen van het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK)¹. Sinds 1 januari 2014 is het tevens verplicht om de antwoorden op deze vragen te publiceren bij een internetconsultatie over een voorstel². Deze informatie kan ook worden hergebruikt bij het [indienen van het voorstel bij ambtelijke voorportalen](#). Bij internetconsultatie geldt het volgende:

- Er wordt gebruik gemaakt van het Word-format op de volgende pagina. Voor het invullen van de vragen kun je passages uit de toelichting op het voorstel gebruiken. Hieronder volgt ook per vraag de toelichting bij het invullen.
- Het ingevulde format moet worden geüpload bij het tabblad "Documenten". Daar worden ook de regeling en toelichting geüpload. De beantwoording van de vragen wordt voorlopig dus in een apart document zichtbaar op www.internetconsultatie.nl
- Sla het ingevulde format op onder de bestandsnaam "Beantwoording vragen uit het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK)" zodat de publicatie herkenbaar wordt weergegeven.

Toelichting op de vragen

1. Wat is de aanleiding?

Beschrijf de aanleiding voor het maken van het voorstel (bv. het regeerakkoord, besluit van de bewindspersoon, EU-implementatie, toezegging aan de Tweede Kamer, verzoek uit de branche of onderzoeksrapport), Noem de vindplaats van de bron waaruit de aanleiding blijkt.

2. Wie zijn betrokken?

Geef aan welke groepen, organisaties, instanties, personen etc. betrokken zijn bij de totstand-koming van het voorstel. Geef ook aan waarom men betrokken is (bijv. kennis van probleem, betrokken bij uitvoering of handhaving, vertegenwoordiger doelgroep) en hoe (meebeslissen, meedenken, meedoen).

3. Wat is het probleem?

Beschrijf hier het probleem dat moet worden opgelost. Welke situatie wordt negatief gewaardeerd of is voor vatbaar voor verbetering?

4. Wat is het doel?

Beschrijf het beleidsdoel/de beleidsdoelen. Formuleer doelen waar mogelijk SMART: Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch en Tijdgebonden.

5. Wat rechtvaardigt de overheidsinterventie?

Geef aan welk publiek belang in het geding is en waarom ingrijpen door de rijksoverheid noodzakelijk is. Wat gebeurt er bij niets doen/ongewijzigd beleid (nuloptie)?

6. Wat is het beste instrument?

Geef aan met welk(e) beleidsinstrument(en) het beoogde doel moet worden gerealiseerd en waarom deze instrumenten – alles afgewogen – de voorkeur genieten. Betrek in de afweging overwegingen omtrent effectiviteit, doelmatigheid, rechtmatigheid, uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid.

7. Wat zijn de (neven)gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu?

¹ [Kabinetsstandpunt Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving](#)

² [Verzamelbrief regeldruk September 2013](#)

Beschrijf hier de (neven)gevolgen van het voorstel voor burgers, bedrijven, overheid en milieu. Denk bij gevolgen voor burgers en bedrijven bijv. aan administratieve lasten, toezichtlasten en nalevingskosten en bij bedrijven ook aan markteffecten en concurrentiepositie. Denk bij gevolgen voor de overheid bijv. aan gevolgen voor bezwaar en beroep, toezicht, rechtspraak rechtsbijstand etc.. Gevolgen moeten zo veel mogelijk worden gekwantificeerd (bijv. om hoeveel burgers gaat het, wat zijn de verwachte kosten etc.).

Beantwoording van de 7 vragen uit het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK)

Het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving bevat normen waaraan goed beleid of goede regelgeving dient te voldoen. Uitgebreide informatie vind je op www.naarhetiak.nl (klik dan op de tekst "Naar het IAK" in de linker kolom).

1. Wat is de aanleiding?

In de [eerste onderwijs-zorgbrief](#) heeft de regering (minister Slob, minister de Jonge en staatssecretaris Blokhuis) aangekondigd zorg te willen dragen voor de combinatie van zorg en onderwijs voor jongeren met een complexe ondersteuningsbehoefte als gevolg van cognitieve beperkingen, medische of psychische problemen, lichamelijke beperkingen of een beperkte sociaal-emotionele ontwikkeling. Onder jongeren wordt verstaan jongeren en kinderen tot 21 jaar.

[Kamerbrief van 30 oktober 2019](#)

'Tevens bezien wij of het wenselijk en mogelijk is om op experimenteerbasis initiatieven meer ruimte te bieden om hun ontwikkelingsaanbod vorm te geven. Hieruit kunnen lessen worden getrokken voor eventuele flexibilisering in de toekomst.'

In de derde onderwijs-zorgbrief is aangekondigd dat een experiment wordt gestart om te onderzoeken wat er gebeurt als bepaalde wet- en regelgeving niet van toepassing is. De individuele ondersteuningsbehoefte van de jongere is hierin leidend, zodat de inhoud, plaats en duur van het maatwerk optimaal bij haar of hem past.

[Kamerbrief van 10 november 2020](#)

'Wij zetten een experiment op om te onderzoeken wat er gebeurt als bepaalde wet- en regelgeving niet van toepassing is.'

2. Wie zijn betrokken?

Onderwijszorgarrangementen worden vormgegeven door diverse partijen vanuit het onderwijs en de zorg. Een integrale samenwerking tussen betrokken organisaties en regelmatig overleg met de ouders en de leerling is dan ook essentieel voor het welslagen van het onderwijszorgarrangement.

- Jongeren met een complexe (intensieve) ondersteuningsbehoefte of ondersteuningsvraag die zich uitstrekt over de domeinen zorg en onderwijs zijn de doelgroep. Ook jongeren van wie de ouders/verzorgers nu zijn vrijgesteld van de plicht om de jongere op een school in te schrijven, kunnen deelnemen. De jongere wordt ten tijde van het experiment ingeschreven op een school waarbij de vrijstelling blijft bestaan.
- In elk geval een school (bevoegde gezag), samenwerkingsverband, de gemeente, het zorgkantoor of de zorgverzekeraar en een jeugdhulp- of zorgaanbieder zijn betrokken.
- Bij alle deelnemende onderwijszorgarrangementen vindt toezicht vanuit de Inspectie van het Onderwijs op de kwaliteit van het onderwijs en toezicht vanuit de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) op de kwaliteit van de zorg plaats.
- Het onderzoeksbureau brengt de effecten van de afwijkingsmogelijkheden bij de (maximaal) 80 deelnemende initiatieven in beeld door middel van continue monitoring.
- Bij de beleidsvoorbereiding van het experiment is met veldpartijen afgestemd als bijvoorbeeld Samenwerkingsverbanden VO en PO, sectorraad samenwerkingsverbanden, (jeugd)zorginstellingen, gedragswerk, onderwijszorgconsulenten, Sectorraad GO, PO-Raad, VO-Raad, G4 (gemeenten en samenwerkingsverbanden VO en PO), VNG, Per Saldo, zorgaanbieders, MAO/COP, NJI, SPO, ZN, leerplichtambtenaren, en Ingrado.

3. Wat is het probleem?

Er zijn jongeren met een extra ondersteuningsbehoefte op het gebied van onderwijs en zorg, die binnen het regulier of het speciaal onderwijs niet tot ontwikkeling komen. Dit betreft ongeveer 15.000 jongeren.

Door een gebrek aan flexibiliteit van de zorg- en onderwijsstelsels komen ze thuis te zitten, verzuimen ze, staan ze niet ingeschreven op een school of zijn vrijgesteld van de leerplicht op grond van artikel 5, onder a, van de Leerplichtwet 1969. Voor deze jongeren is vaak extra ondersteuning noodzakelijk, die niet altijd binnen het huidige stelsel georganiseerd kan worden. Op dit moment bestaat voor deze jongeren onvoldoende ontwikkelingsgericht maatwerk aanbod. Het experiment OZA is een belangrijke stap naar een betere verbinding tussen onderwijs en zorg op de langere termijn waardoor jongeren zich kunnen ontwikkelen.

4. Wat is het doel?

Een onderwijszorgarrangement combineert integraal jeugdhulp, zorg en onderwijs als een passende maatwerkoplossing. Het doel van het experiment is te onderzoeken of afwijking van wetgeving op het gebied van onderwijstijd, inhoud van het onderwijs, locatie van het onderwijs en bekostiging in het onderwijs voor jongeren met een complexe ondersteuningsbehoefte leidt tot een ruimer aanbod van maatwerk op het gebied van onderwijs en zorg. In het experiment wordt onderzocht of het gebruik van de afwijkingsmogelijkheden doeltreffend en effectief is waardoor:

- het aantal jongeren met een complexe ondersteuningsbehoefte dat onderwijs volgt toeneemt;
- het aantal jongeren met een complexe ondersteuningsbehoefte dat uitvalt van school afneemt;
- het onderwijs en de zorg beter aansluiten bij de behoeften van jongeren met een complexe ondersteuningsbehoefte.

5. Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

Elke jongere heeft recht op onderwijs en zorg die aansluit op hun behoefte, op een plek waar zij zich veilig voelen en zij zich optimaal kunnen ontwikkelen. Ongeveer 15.000 jongeren met een complexe ondersteuningsbehoefte komen door een gebrek aan flexibiliteit van de zorg- en onderwijsstelsels nu niet volledig tot ontwikkeling. Geen overheidsingrijpen heeft tot gevolg dat een deel van deze jongeren geen passende plek vindt om zich te kunnen ontwikkelen en onderwijs te volgen. Voor deze jongeren is extra ondersteuning noodzakelijk. Een passend aanbod aan onderwijs- en zorgondersteuning kan niet altijd binnen het huidige stelsel georganiseerd worden. Uit de praktijk van de onderwijszorgarrangementen blijkt dat wanneer men maatwerk wil leveren belemmeringen worden ervaren op het gebied van onderwijstijd, inhoud van het onderwijs, onderwijs op een zorglocatie, en bekostiging.

6. Wat is het beste instrument?

Een algemene maatregel van bestuur op grond van de experimenteerbepalingen in de onderwijswetten is de enige optie om te onderzoeken hoe aan jongeren met een complexe ondersteuningsbehoefte onderwijs en zorg op maat kan worden geboden door middel van onderwijszorgarrangementen. Verwacht wordt dat binnen vijf jaar voldoende output is verzameld over de praktijkeffecten om tot een beleidsaanbeveling aan het parlement (over welke afwijkingsmogelijkheden in regelgeving zou moeten worden verankerd) te komen.

Met dit experiment sluit de regering aan bij de motie van Tweede Kamerleden Kwint en Westerveld, waarin de Kamer de regering verzoekt om zo snel mogelijk te beginnen met een experiment waarin kan worden afgeweken van bepaalde wetgeving, en daarbij zoveel mogelijk aan te sluiten bij de reeds bestaande initiatieven. Het experiment kent een looptijd van vijf jaar (tot 1 januari 2028). In deze periode worden ten hoogste 80 OZA-initiatieven gevolgd die een zodanig goede afspiegeling vormen van de onderwijszorgarrangementen in Nederland, dat de resultaten representatief kunnen zijn voor gezaghebbende conclusies.

7. Wat zijn de gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu?

Onderwijszorginitiatieven kunnen naar verwachting vanaf het najaar van 2022 hun aanmelding indienen. De geselecteerde initiatieven mogen onderwijszorgarrangementen aanbieden waarbij wordt afgeweken van wet- en regelgeving op het gebied van bekostiging, onderwijstijd, inhoud van het onderwijs en locatie van het onderwijs. Deze initiatieven zullen door middel van overeenkomsten met scholen en samenwerkingsverbanden binnen de kaders van de onderwijssystematiek worden gebracht. De kosten kunnen vanuit het ondersteuningsbudget van het samenwerkingsverband worden betaald. De administratieve lasten, bijvoorbeeld in het kader van het onderzoek, worden voor geselecteerde initiatieven zoveel mogelijk beperkt. Door de ruimte in regels kan een passender onderwijsaanbod worden geboden aan deze jongeren met een complexe ondersteuningsbehoefte, waar zij nu dreigen uit te vallen of al thuiszitten.

Om in waarborgen voor de onderwijs- en zorgkwaliteit te voorzien houdt de IvhO en de IJG toezicht o.b.v. een gezamenlijk handelingskader.

Het experiment zal naar verwachting leiden tot een verbeterde, meer integrale samenwerking tussen onderwijs- en zorginitiatieven (zorgaanbieders), scholen, samenwerkingsverbanden, gemeenten en/of zorgkantoren.